

Samen onderweg naar een trauma-informed samenwerking

Leerinitiatief vanuit Koraal, gefinancierd door
het Bovenregionaal Expertisecentrum Jeugdhulp Limburg

Trauma-informed care

Trauma-informed care (TIC) is een waardengestuurd organisatiebreed raamwerk: een cultuur, een structuur en een behandelkader. TIC kan gezien worden als een systeem-ontwikkelingsmodel dat de focus verschuift van het traditionele individuele diagnosemodel van 'wat is er mis met jou?' naar een systemische verhaal-gebaseerde benadering van 'wat is je/jullie overkomen?'. Het ondersteunen van veerkrachtig functioneren van alle betrokkenen staat centraal.

trauma-informed
care

Beseffen

Alle medewerkers zijn zich bewust van de wijdverspreide impact van zowel ingrijpende als positieve (jeugd)ervaringen

Herkennen

De gevolgen van het meemaken van ingrijpende, of een gebrek aan positieve, (jeugd)ervaringen voor jeugdigen, hun gezinnen en medewerkers worden binnen de organisatie (her)kend

Handelen

Kennis over ingrijpende (jeugd)ervaringen, toxische stress, preventie en herstel wordt in het (organisatie)handelen geïntegreerd

Voorkomen
(her)
traumatisering

(Her-)traumatisering en indirect trauma dient voorkomen te worden

Bron: Vrij vertaald naar Substance Abuse and Mental Health Services Administrations. SAMHSA's Concept of Trauma and Guidance for a Trauma-Informed Approach. HHS Publication No. (SMA) 14-4884. Rockville, MD: Substance Abuse and Mental Health Services Administration, 2014. In het publieke domein.

Het leerinitiatief

In afstemming met het Bovenregionale Expertisecentrum Jeugdhulp Limburg en mede in overleg met de leerdeskundige vanuit het expertisecentrum, heeft Koraal een leerinitiatief ontwikkeld om partners uit de jeugdhulpketen kennis te laten maken met TIC.

Het leerinitiatief bestaat uit twee bijeenkomsten van respectievelijk 3 en 2 uur met als doel de beginselen van TIC en samenwerken onder de aandacht te brengen en op een reflectieve wijze toepasbaar te maken.

Inhoud bijeenkomsten

Bijeenkomst 1 - Kennis

- ◆ Wat is trauma-informed care?
- ◆ Werken in en met de verhalen van een ander: gedrag als aanpassing en samenwerking
- ◆ Beschermende ervaringen en wegen tot herstel: Hoe maak jij het verschil?

Bijeenkomst 2 - Reflectie

- ◆ Incheck oefening en de kracht van inchecken
- ◆ Opbrengst voorbereidingsopdrachten
- ◆ Introductie van reflectie aan de hand van een eigen casus

Belang van reflectie

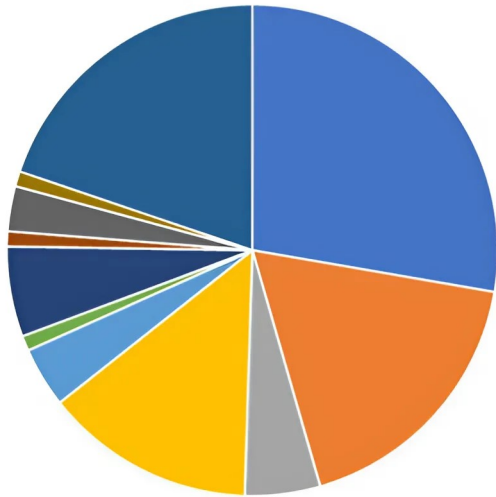
Reflectie (interview, supervisie, etc.) speelt een cruciale rol in de jeugdhulp en heeft verschillende belangrijke functies:

- ◆ Zelfinzicht van professionals
- ◆ Vergroten van zelfeffectiviteit en werkplezier
- ◆ Bewaken van de eigen grenzen en welzijn
- ◆ Beter kunnen omgaan met werkgerelateerde stress
- ◆ Verbeteren van de kwaliteit van hulp
- ◆ Betere afstemming op de behoeften van jongeren en hun gezin
- ◆ Versterken van de samenwerking met collega's en in de keten
- ◆ Levert bijdrage aan transparantie en verantwoording

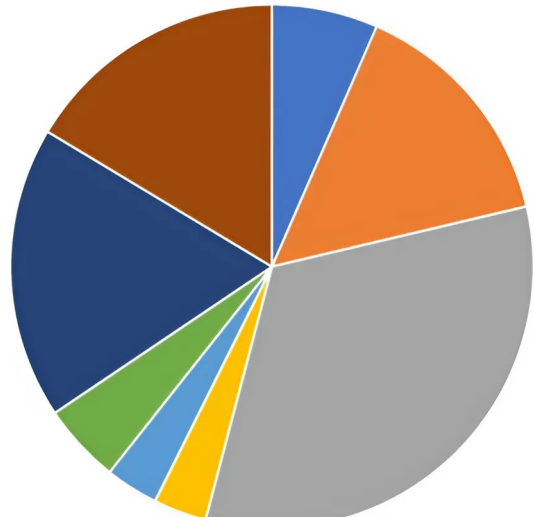
Deelnemers aan het leerinitiatief (N = 59):

Type organisatie

- Jeugdhulp
- Jeugd (L)VB
- Jeugd GGZ
- Opvoedondersteuning
- Speciaal onderwijs
- Jeugdreclassering
- Jeugdbescherming
- Jongerenwerk
- Pleegzorg
- Gehandicaptenzorg
- Gemeente

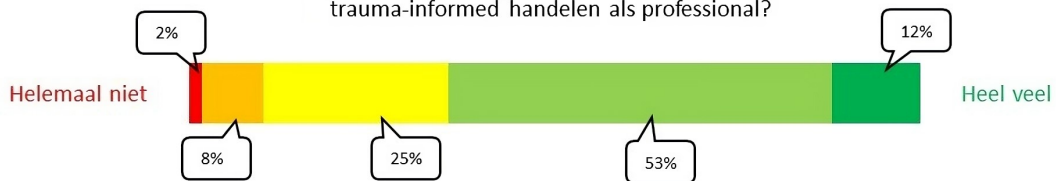
Functie

- Beleidsadviseur
- Jeugdconsulent
- Ambulant hulpverlener
- Gezinscoach
- Begeleider pleegzorg
- Jeugdbeschermer
- Gedragwetenschapper
- Overig

Evaluatie Bijeenkomst 1 - Kennis

In hoeverre heeft deze bijeenkomst bijgedragen aan jouw trauma-informed handelen als professional?

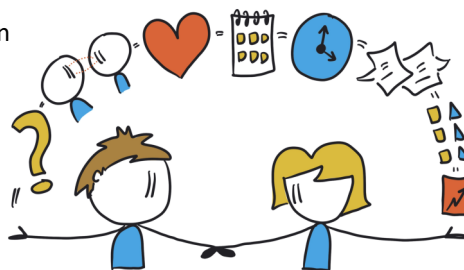

Wat het meest bijdroeg aan leren

- ◆ Duidelijke uitleg theorie
- ◆ Stilstaan bij onderliggende oorzaken van zichtbaar gedrag
- ◆ Stilstaan bij de brede impact van ingrijpende en positieve (jeugd)ervaringen
- ◆ Gebruik van video's en afbeeldingen
- ◆ Bewustwording
- ◆ Zelf oefenen
- ◆ Het uitwisselen van ervaringen
- ◆ Stilstaan bij het eigen handelen
- ◆ Fijne sfeer

Wat nog gemist werd

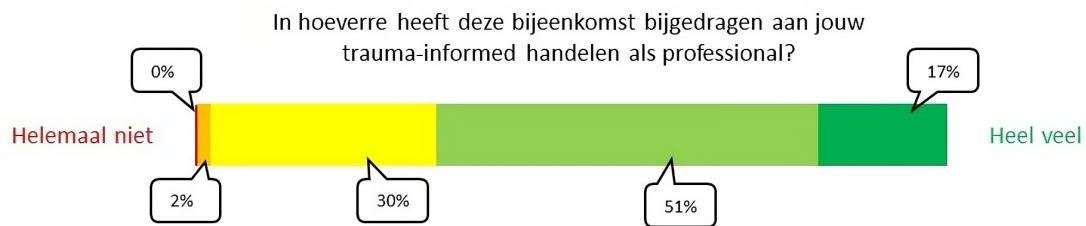
- ◆ Meer verdieping
- ◆ Link met de eigen praktijk
- ◆ Korte 'energizers' tussendoor
- ◆ Meer tijd / bijeenkomsten

"Dit helpt mij enorm in het denken over en samenwerken met organisaties over het bieden van goede zorg."

Evaluatie Bijeenkomst 2 - Reflectie

Wat het meest bijdroeg aan leren

- ◆ Stilstaan bij het belang van zelfregulatie en zelfzorg
- ◆ Stilstaan bij de invloed van ingrijpende en positieve (jeugd)ervaringen op het brein en ontwikkeling
- ◆ Het "Intervisiespel" (zie kader)
- ◆ Bewustwording
- ◆ Zelf oefenen
- ◆ Stilstaan bij eigen casussen
- ◆ Gebruik van video's en afbeeldingen
- ◆ Open en respectvolle sfeer

Wat nog gemist werd

- ◆ Meer verdieping
- ◆ Link met de eigen praktijk
- ◆ Meer tijd / bijeenkomsten

"Bedankt voor jullie fijne attitude en bijdrage aan het opfrissen van deze mooie manier van werken en 'zijn' als professional."

Intervisiespel "Trauma-informed Reflecteren"

Het intervisiespel is ontwikkeld om het gedachtengoed en de kennis van TIC te onderhouden en naar de dagelijkse praktijk te brengen. Door regelmatig met elkaar stil te staan en te reflecteren met behulp van de vragen, gekoppeld aan jouw eigen ervaringen, internaliseer je het gedachtengoed en scherp je 'jezelf als instrument' aan.

Conclusie

Zowel kennisoverdracht als (oefenen met) reflectie droegen substantieel bij aan het trauma-informed handelen van professionals in de jeugdhulpketen. Een mix van werkvormen - kennisclip, presentatie, dialoog, oefeningen - wordt daarbij gewaardeerd.

Hoewel het leerinitiatief bedoeld was als eerste inzicht in de TIC materie, is er vanuit deelnemers een grote vraag naar een uitgebreidere training. Dit bevestigt de relevantie van en interesse in dit onderwerp binnen de gehele jeugdhulpketen.